

1. SZÁM. 1893.

BUDAPEST, JANUÁR 1.

40. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 ft. POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre ... 6 • Csuppán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 8 ft. félévre ... 4 • Csuppán a POLITIKAI UJDONSÁGOK { egész évre 5. — félévre ... 2.50 Kihirdetési előzetesekhez a postailag megküldött viteldij is csatolandó.

ELPUZTULÓ KERT OTT A VÁR ALATT...

AZ ELPUZTULÓ vár: az erdődi, hol a legnagyobb szellemek egyike, a költők költője «élete legboldogabb napjait» töltötte. Saját szavai ezek Petőfinek, s az a hely, hol a viharteljes éltü lánglélek, bár pillanatra is, megtalálta a boldogság nyugalma: méltó az idők emlékeztetére, méltó a gyönyörű elégiára, mely által maga a költő örökölt meg. Úgy van, az elégia bánatos hangján zendül meg a «dicső vitézség s édes szerelem» e kettős tanyáján is e dicsőségvágyó és szerelemszomjas szív. Mert midőn völegénye volt is Juliájának, s egybekelt vele Erdődön: a jelen üdvének láthatárán már borongani sejté a jövő felhőit, melyekből csakhamar kitört a zivatar, s ez földulta családja fészket, feldulta a költő szívét, és hazáját. Az ő prófétai lelke nem hiába sohajtá: «Bejárom egyszer még e helyeket, — Ma itt vagyok még s holnap távozom, — S tán vissza többé nem is jöhetnek...»

Többé nem jött vissza.
És az elpusztuló vár és kert?
Pár éve vitt utam Erdődre, szülővárosomba. A viruló Bikk-alján már messziről vártam, hogy szemembe tűnjön a tájon uralkodó sasfészek, melynek gömbölyű tornyai oly vonzók, s elváhatlanok voltak emlékeztetemtől; gyermekkorom kapcsolódott hozzájuk, s a történelem és költészet műsáit tudtam tanyázni ódon falai, s ős kert lombjai közt. Üdvözlő szavaim mindig ezek voltak felé: «Elpusztuló kert ott a vár alatt!...»
Ah! még áll a domb... de a vár nincs többé a felett. A dicső multból fönmaradt óriás aggastyánt, mert sirba dőlni roskadozva sem akart, a törpe kor szelleme elpusztította. Gazdasági felügyelők lehordatták, eléje munkálva a romboló időnek, — nehogy ledőljön. Azt hittem, szemem csalódik, mert könyv borította el. S ott néztem leirhatlan bánattal és megdöbbenéssel a mulandóság kegyetlen művét. Ha visszatérünk nagy távollét után, s házunk egy kedves tagja nincs többé, kertünk egy vén fája kidőlt: mily keserű fájdalom! De hült helyét találni egy egész várnak, mely koronája volt messze vidéknek, megkövült ritka lapja nemzeti történetünknek, dicső nemzetségek bölcsője, Drágffyok, Erdődyek, s Rákóczyak tanyája, (mint az utolsót Petőfi is említi,) — új, feledhetlen emlék-lapja egy világ-hírű költőnek: — ezt eltörölni a föld színéről barbár lelketlenség volt!

Úgy néztem kétségbeesve, és behunytam szemem, hogy ne a valóságot lássam, de visszaálmodjam azt, a mi volt, — úgy néztem Erdőd felé, mint egy képre, melynek legszebb részét kivágták a keretből... Elpusztult minden: boldogság, szerelem, szabadság. Elpusztult nemcsak a költő, elpusztult a kert, el a vár is.

BARTÓK LAJOS.

«ELPUZTULÓ KERT OTT A VÁR ALATT...»

Vagó Fül rajza, Petőfi költeményéhez.

NAZLI-HÁNEM EGYIPTOMI HERCEGNŐ.

Elbeszélés.

Irtá JÓKAI MÓR.

I.

Mahmud szultán kiadta már a kegyetlen parancsot, hogy a muzulmán hölgyek, mikor az utcán megjelennek, természetük buggyos bő köpönyegbe burkolják, az arcukat pedig átlátszótlán fátyol alá rejtsek; de biz ezt a zsarnoki rendeletet a kairói mohamedán hölgyek nem tartották tiszteletben.

Hiszen Sztambulban is csak oly módon sikerült a padisahnak a legfelsőbb rendelettel behozott divatot a hölgyvilággal elfogadtatni, hogy elebb egy sereg hölgyet, a ki fátyol és ferde szem nélkül sétált a Boszporusz-parton, beledobáltatott a tengerbe.

Mehemed Ali, Egyiptom kormányzója, azonban nem követte a szultánja példáját; egyéb parancsolatait sem fogadta meg: elég háborúja volt kemény férfakkal, mit háborúskodott volna lágy, szelíd asszonnyal. Azokat tartá gyönyörűsége. Ha ő akkor ott lett volna Sztambulban, mikor azt a sok szép leányt a vízbe dobálták: bizonyosan kibálászta volna őket.

Azért a kairói hölgyek azontúl is hagyták gyönyörködtemi természetük és arcuk bájaiban az utcán nyüzsgő férfi népet. S azok között igen sok volt az idegen.

A mogorva imákok ugyan meg-megszólítának egy-egy ifjú bajadért, a ki a szokottnál is vékonyabb szövétü öltönyt viselt, s a haját szétszórva boesátá a vállaira, riasztva őket a szultán parancsával, de azok csak fittyet vetének nekik. Mind azt lesték, hogy mit fog csinálni Nazli-Hánem.

Igy hitták a kormányzó hugát, kedvencét, a kinek gyönyörködtetésére építetté a «Subra» tündérvárkastélyt Kairo mellett, melyet három oldalról magas kőfallal elzárt kert vesz körül, csak a pálmák koronái s a ciprusok sudarai nyúlnak túl a parkányon; a kastély homlokfalának fehér márvány lépcsőit pedig a Nilus kék vize mossa, mely áradáskor egész a rézajtókig emelkedik. A széles, magas falat, mely a Nilusra néz, elborítják a festett és faragott arabeszkok, az aranyozott ezikornyak; de ablaka, melylyel a Nilusra nézzen, csak egyetlen egy van: göm-

Végre egy vén, fehér szakállú fellaht szólított meg, a ki fejét a térdére fektetve guggolt a Hasz-szarín-mecset előtt.

— «Mit tudsz, öreg? Hová lettek a délczei mamelukok?»

A fellaht meg sem emelte a fejét, így válaszolt:

— «A délczei mamelukok nagy vendégségen voltak az éjjel a kormányzónál és most alusznak.»

— «De hiszen már alkonyodik a nap.»

— «Annál inkább alusznak.»

— «De reggel csak fölébrednek?»

— «Még reggel is aludni fognak. És azután, a mig az Izrafil angyal trombitája meg nem harsan, addig folyvást aludni fognak a délczei mamelukok.»

(Folytatása következik.)

ÉDES OTTHON.

Édes otthon, kicsi házam,
Te vagy az én mentő váram;
Pedig fenn a végtelenben
Száll magásra az én lelkem.

Édes otthon, kis világom,
Te vagy az én boldogságom;
Pedig a szent eszmék végett,
Járom a nagy mindenséget.

Beállok a zúgó vészbe,
Szemem abba bátran néz be
S igaz ügynek vesztét féltve,
Mégívom a poklot érte.

Szabadságért sebet venni,
Fájdalomnak nekem semmi;
Üdvösségem fel nem dőlja
A vértanúk koszorúja.

Édes otthon, kis hajlékom,
Te vagy az én bűvös titkom;
Rám mosolyg a hűség arca
S boldogít az élet haza!

FEJES ISTVÁN.

ÚJ ÉVRE.

Újra itt az új év, eljött a nap megint,
A mikor a lélek a jövőbe tekint
S ott a hol összeér a vég meg a kezdet
Kétes sejtelmében vagy örül, vagy reszket.
Tépelődik mit rejt a jövőnek méhe?
Az örömnél jön-e, vagy a bánat éve?
Múltak tanúságán csüggedjek-e? Nem én.
Küszöbödön új év, erőt ad a remény.

Szálljatok reményim, szép fehér galambok,
Véletek a lelkem örömeit kalandoz,
Közületek — tudom — sok lehel megölvé,
Le-lecsapván rátok a családias ölyve,
Ám megsegít, hiszem, a mennyi jószág,
S úgy tér meg egynehány, mint drága valóság.
Az én szívem szerény, vágya soh'se volt sok,
Szeretteim között, ott vagyok én boldog.

Éltem rögs útján virágokat természet,
Szép, szerető nőcském, meg egy bájos gyermek.
Az arcomról borút mosolygásuk tűz el
S kárpótól a gondért nyájás, enyhe tűzhely,
Olykor jó a műza észrevétel, halkán
S kiárad a lelkem szívreható dalban.
Maradjon meg nekem ez a kedves család,
És zenghessem lantom igénytelen dalát.

Ölhessem drága, aranyos kis nőt
S búszkén lássam, fiam lelke miként nő meg.
Dolgozhassem értük, mint dolgoztam előbb,
Adjon hozzá az ég jó kedvet és erőt.
És az úr áldása legyen rajta főleg!
Ime új esztendő, ezt kérem én tőled.
És ha nékem ennyit valóságom tennél,
Istenemre mondom, boldog új év lennél,

MARES ÖDÖN.

PETŐFI

SZÜLETÉSÉNEK 70-IK ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL.

I.

Jobb neked odalenn,
Valahol a mélyben,
Nem öldös a harag,
Nem gyilkol a szégyen.

Fellegek madara,
Viharok hárfája,
Nem illenél közénk,
E kufár világba.

Beesül meg az álmot,
Beesül meg a békét —
Legalább nem látod
Lelkünk vergődését...

II.

Vagy inkább látnád! s verne fel
E bús kép, most, a legjobbkor talán!
Lángszellem, előre! fel a sírból!
Nézz végig e dült, ez árva hazán!

Mint a zivatar, mint az orkán:
Zendüljön lantod riadó dala!
Haragod csapdosson fel az égig
És mi szülössünk újja általa.

Ha te nem: ki más? Petőfi csak egy van!
Nevét egymásnak századok adják.
Nagy lelke ne hagyj el s ne hagyj el e hont
Mennyei testvére: drága szabadság!

ENDRÓDI SÁNDOR.

PETŐFI PESTI LAKÁSAI.

Petőfi sok helyen megfordult életében, úgy szőlván bejárta az egész országot. Gyermekkorát az általa annyiszor megénekelt Alföldön, az «arany kalászzsal ékes rónaságon» töltte; katonas és színész-korában a Dunán és Tiszán túli vidékeket kóborolta be; járt a Kárpátok «fenyvesekkel vadregényes táján», járt Erdélyben, sőt Horvátországban is, de legtovább tartózkodott Budapesten.

S mégis, míg másutt, a hol csak rövid ideig mulatott is, emlékkövel jelölték meg nyomát, addig a fővárosban ez maig sem történt meg. Pedig költői pályája, életének legnevezetesebb szaka itt folyt le. Itt írta költeményei java részét; itt látták azok napvilágot; géniusza itt kelt országot-világot hódító útjára; itt volt vezére az ifjú írók lelkes csapatjának, mely költészetünkben új irányt juttatott diadalra; itt élte házasságát boldog napjait s végül itt állt élen a magyar ifjúságnak amaz örökre emlékeztető napon, midőn az ő megváltó szavára a sajtóról lehullott a bilincs.

Budapesten nem hogy emlékkövel jelölték volna meg nyomát Magyarország legnagyobb költőjének, hanem jóformán azt sem tudják, hogy hol lakott. Csakis így magyarázható, hogy egykori lakóházaairól neve nem ragyog arany betűkkel felénk, s hogy például az a kis szoba, a melyben egyik legszebb költeményét, elbeszélő költészetünk gyöngyét: a «János vitéz» írta, jelenleg lomtól szolgálat.

Az elmúlt nyáron vakációim egy részét arra használtam fel, hogy megállapítsam, hol lakott Pesten Petőfi, s hogy itteni lakásait megtekintsem. Hosszas utánjárásból sikerült is ez nekem. Először Petőfi levelei, továbbá barátainak adatai alapján meg kellett állapítanom, hogy hol lakott Petőfi? Azután következett munkám nehezebb része, tudniillik annak kiderítése, hogy a negyvenes évek bizonyos számú vagy nevű há-

zának jelenleg milyen számú ház felel meg? Kutatásaim eredményéről most számolok be. Képzletben bejáróm a nagy költő lakásait még egyszer s örömet élveztem oda olvasóimat is, ha szívesek lennének engem követni.

Petőfi 1833-ban, tíz éves korában, került a fővárosba először. Szülei német szóra adták ide. Egy józsefvárosi házimesternél volt szálláson; de hogy melyik utcában és házban lakott: az, adatok hiányában, meg nem állapítható. Azonban áll még a piaristák épülete, s benne még változatlanul megvan az a terem, melyben Petőfi 1834–35-ben a latin nyelv elemeit tanulta. E terem a Kötő-utcában lévő bejáratától balra esik, s ablakai az utcára néznek. Nem nagy; alig hinné az ember, hogy 194 tanuló fért el benne. Néhány lépésnyire a bejáratától van a Petőfi-tér, s a tér közepén a költő szobra. Iskolába sietve hányszor tekinthetett a kis Petőfi ezen tér felé, hányszor játszatott a Duna-partnak azon helyén, a hol most szobra emelkedik?...

Görög Lajos rajza.
A piaristák épületének Kötő-utca felőli része, kilátással a Petőfi-térre.

1835 nyarán elhagyta Petőfi a fővárost, hova csak négy évvel utóbb (1839 február hóban) tért ismét vissza. Akkor már meghasonlott volt atyjával; oda hagyta az iskolát s téli idején gyalog jött Pestre, minden határozott cél és szándék nélkül. Néhány hónapig tartó nyomorúság után, miközben a nemzeti színháznál statisztika-szolgálatokat tett, egyik rokona elvitte vidékre, egy másik rokonához, kinek szándéka volt Petőfit taníttatni. Azonban ez utóbb mást gondolt s Petőfi, hogy elkerülje a fenyegető nyomort, katonának ment.

A katonaságtól megszabadulván, egy ideig Pápán tanult, majd vándorszínészsé lett. Mint ilyen, több ízben megfordult a fővárosban, de mindig csak egy-két napra.

1843 nyarán nem sikerülvén fölvetetnie a pozsonyi szintársulatba, Nagy Ignác meghívására, ki a szépirodalmi lapokban megjelent versei után már ismerte, Pestre jött, hogy itt a Kisfaludy-társaság kiadásában megjelenő «Külföldi Regénytár» számára lefordítsa James Robin Hood-ját és Bernard «Negyven éves hölgy»-ét. Eleinte Fekete Lajos nevű barátjánál, a Magyar-utczában lakott, mint egykori tanulóháza, Kemény Mihály állítja; barátja, Várady Antal szerint pedig az Ország-úton (most Múzeum-körút) a hajdani botanikus kert helyén, egy alacsony, mélyen lesüllyedt házban. Kemény Mihály szerint ezt a lakást Petőfi maga bérelte azután, hogy Fekete Lajos Pestről eltávozott volt. Akárhogy van is a dolog,

* Az utóbbi munkánál tisztelt barátom: Much-mayer Ferenc, fővárosi számtanácsos, Schlick Ede, adóhivatali számtanész és Fischer telekkönyv-hivatali igazgató urak segítettek, a helyrajzi és telekkönyvi adatokat kutatván föl számomra. Szíveségükért e helyen is fogadják köszönetemet.

annyi bizonyos, hogy 1843 nyarán Fekete Lajosnál és az Ország-úton, az említett házban lakott. E ház már rég eltűnt, hogy az állattani intézetnek adjon helyet. Ebben a házban, Fekete Lajos barátjánál látta őt Várady Antal először, mint azt előttem élő szóval is bizonyítottam.

Várady akkoriban segédje volt Deák Józsefnek, Festetich gróf ügyvédjének s a Zöldfa-utczai gróf Festetich-féle házban lakott, abban az épületben, melyben jelenleg az állami számvevőszék van (Zöldfa-utca 22. szám.). Két szobás kényelmes szállása volt. Egyik szobáját felajánlta Petőfi-nek, ki az ajánlatot el is fogadta. Azonban csak nagyon rövid ideig élvezhette barátja vendégszeretét, — ha ugyan élvezte, — mert a nyár utoljára Gödöllőn töltte, egy kis szobát bérelvén magának, hogy háborítlanul dolgozhassék James regényének fordításán.

Fordításával szeptember közepe táján elkészülvén, követte régi hajlamát és ismét vándorszínészsé lett. Egy nélkülözéssel, szenvedéssel teljes tél eltelté után, 1844-ben tavasz nyitásával Debreczenből Pestre jött, hogy betegsége alatt összeírt költeményeinek kiadót keressen. Pestre érve, barátjainál (Keménynél, Sass Istvánnál) szállt meg. Valószínűleg akkor volt első ízben vendége Várady Antalnak is. Költeményeinek kiadását Vörösmarty ajánlatára a Nemzeti Kör vállalta magára. Vörösmarty arról is gondoskodott, hogy Petőfi állandóan a fővárosban maradjon. Azért Vahot Imrénének ajánlta őt, ki a «Regelő» szerkesztését sógorától, Erdélyi Jánostól átvette s lapja mellé, melyet «Pesti Divatlap» ezímen szándékozott folytatni, segédet keresett.

Petőfi örömet foglalta el a neki fölajánlott állást s ettől kezdve egész 1848 őszéig, nem tekintve időnkinti faluzásait és utazgatásait, állandóan a fővárosban lakott.

Mint segédszerkesztőnek Vahotnál szabad lakása volt. A szerkesztői szállás eleinte (juniustól szeptemberig) az Ország-úton a Kunevalder-féle (1501. számú) házban volt, melyet termény-tör-nak is neveztek. Ezt a házat is lebontották, jelenleg a műegyetem palotája áll a helyén.

A Kunevalder-házban laktában egy ízben barátja, Szeberényi Lajos is meglátogatta. Szerinte Petőfi az első emeleten lakott egy nagyon szűk, de elég világos és tiszta szobában, melynek ablakai kelet felé, a folyósóra nyitak. Ablakából a józsef-városi, többnyire földszintes házak fölött egész a szabad mezőre ki lehetett látni. A szoba alig 4—5 láb széles és legfeljebb 2—2½ öl hosszú volt, úgy, hogy Petőfi barátai elcsúszhattak is fölötté, mondván: miért lakik oly kis szobában, hiszen abban nem lehet nagy emberre?

1844-ben Szent-Mihály-napkor Vahot s vele Petőfi a Hatvani-utca s a Magyar-utca sarkán lévő 526. számú (új helyrajzi száma: 444) házba költözött, melyet akkori tulajdonosáról közönségesen csak Kőber-háznak neveztek. E ház jelenleg a Hatvani-utca 19. és a Magyar-utca 2. számú háza s Takáts Lajos tulajdona, kinek a földszinten fűszerüzlete is van. Mióta Takáts megvette, azóta némi változáson ment által. Ugyanis azelőtt kétemeletes volt, de új tulajdonosa még egy emeletet rakatott fölébe. A lépcsőház is megváltozott. Abban az időben, mikor Petőfi ott lakott, az emeletre szűk csigalépcső vezetett föl; most széles, kényelmes lépcső foglalja el a helyét.

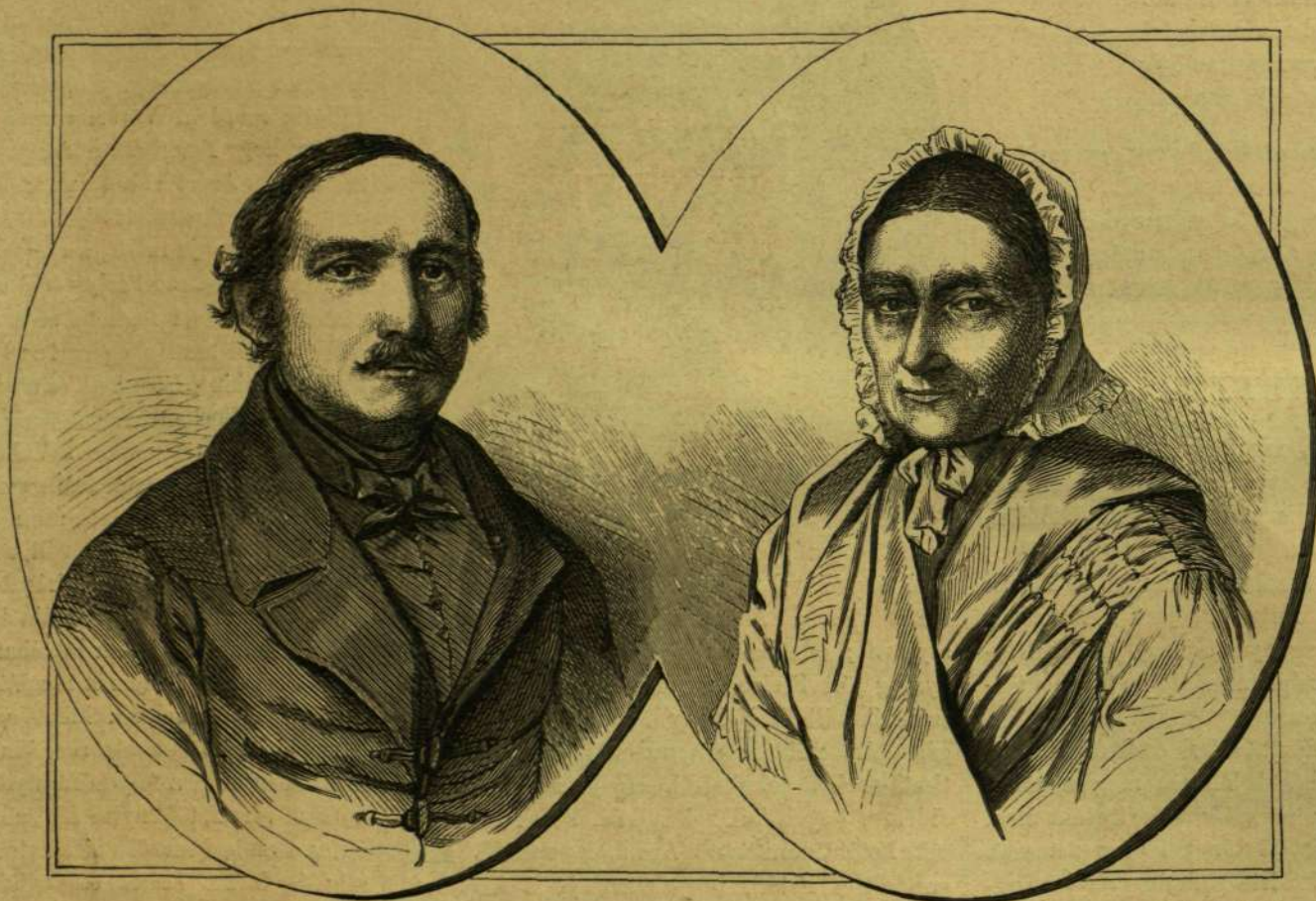
A lakás azonban, melyet Vahot a II-ik emeleten birt, most is olyan, mint volt negyven-nyolcz évvel ezelőtt. Részből a Hatvani, részben pedig a Magyar-utczára néz s bejárata balkéz felől, a lépcső közelében van. A széles folyósóról az előszobába lépve, jobbra egy kis ajtó találunk, mely egy fölötté kicsi, alig négy lépés hosszú és három lépés széles szobácskába nyílik. A szoba

oly kicsiny, hogy ágyánál, asztalánál egyéb bútort nem igen fér el benne. Ebben a szobában lakott 1844 szeptember végétől 1845 elejéig *Petőfi*. Itt írta a »Helység kalapácsát, »János vitézt« és azokat a vig dalokat, melyekből akkori derült kedélye sugárzik. S e szoba, mint említém, jelenleg lomtárul szolgál! . . . Úgy látszik, előbb konyhánál használták, mert tűzhely és vízvezeték van benne. Kölber Ferencz úr állítása szerint abban az időben, mikor *Petőfi* az ő szülei házában lakott, szobáskájának bejárata a folyosó felől volt, az ablaktól jobbra. A szobából egy kis szőnyegajtó Vahot lakásának egyik szobájába vezetett s ezen az ajtón át érintkezett a szerkesztő és segédje egymással. (Hogy üvegajtó lett volna, a mint Vahot állítja, az nem áll.) Kár, hogy Vahot *Petőfi* lakásáról nem ír részletesebben, hanem csak annyit, hogy *Petőfi*nek kis szobája volt, melyben fel és alá járva s pipájából nagy füstfelhőket eregetve, írta költeményeit. Szobájáról *Petőfi* maga is meg-

PETŐFI NEJE, SZENDREY JULIA.
Leánya, Horváth Ilona birtokában levő fényképek után.

(rég. helyrajzi szám: 587, most 504.) szemközt a nemzeti kaszinó épületével. Eház akkor Koch Jakabé volt, most Koch Gusztáv és Koch Emma (Morlin Imréné) tulajdona. *Petőfi* és Várady albérlésben laktak egy Takács nevű becsületes csizmadianál, és pedig valószínűleg a földszinten. Szobájuk kétségtelenül udvari szoba volt. 1846 elején meghívták harmadik társnak *Tompát* is, ki több heti betegeskedés után akkor került ki a Rókus-kórházból. Kedélyesen folytak napjaik. Azonban *Tompát* 1846 tavaszán a bejeiek megválasztották papjoknak s elhagyta a fővárost. *Petőfi* is meguntta időközönként a főváros porát, zaját s »kritikusainak esaholásait« és falura ment, hol csendes visszavonultságban egészen a költészetnek élt. Falun töltte az 1846 februárius és márczius elejét és ott mulatott május és június hónapokban is. 1846 június végén Várady Antal megházasodott, *Petőfi* pedig eladván összes költeményeit Emichnek, szeptember hó

PETŐFI SZÜLEI.

Orlai rajzai után.

emlékezik »A naphoz« című költeményében, melyben panaszkodik a nap ellen, hogy nem akar besütni a szobájába. Panasz nem volt alaptalan, mert szobájával szemben a Zrínyi-ház magas tűzfala, jobbról a kiszögellő konyha tetőzete fogja el a világosságot. Ha a nap útjában el vonul is a ház fölött, legfőkébb a kis udvarba nézhet le, de az említett szobáskába nem pillanthat be soha.

1845 elején néhány hétre Vachott-Sándorékhoz, a Kecske-méti-utcai Wenkheim-házba költözött, abba a szobába, melyben kevéssel előbb a váratlanul elhunyt Etelka lakott anyjával. Ott készültek azok a bús dalok, melyekben Etelkát siratja.

1845 ápril 1-én *Petőfi* oda hagyta a »Pesti Divatlap«-nál viselt segédszerkesztői állást s a felföldre utazott, a honnan csak június vége felé tért vissza. De csakhamar ismét elhagyta a fővárost és Kun-Szent-Miklósr, Borjádra és Szalk-Szent-Mártonba rándult. Szeptember hónapban került föl újra s ekkor Várady Antalhoz költözött, mivel közösen bérelt egy földszintes szobát a *Hatvani-utcai* 6-ik (most 10.) számú házában,

Borsos és Doctor 1873-iki fényképe után.
PETŐFI ISTVÁN.

elején Szathmár-megyébe utazott. — Szathmárról csak novemberben vetődött ismét Pestre, a Szendrey Julia képét hozva szívében. Ekkor maga bérelt egy szobát Friebeisz Istvántól, a *Hatvani-utcai Jankovich-házban* (rég. telek-szám: 585, most: 506; utcai házszám régente: 4, most 6.), a régi Horváth-, most Pálffy-házzal szemközt. A ház külső képe ép úgy nem változott, mint azé, melyben Váradyval lakott. *Petőfi* szobája a második emeleten, az udvaron volt. 1846 karácsonykor még egyedül lakott, mint az kitűnik egyik lehangulatossabb költeményéből, a »Karácsonkor« címűből, melyben panaszkodik, hogy a családok ünnepét egyes-egyedül kell töltenie. Utóbb azonban Pákh Alberttel osztá meg kis szobáját, ki akkoriban a »Pesti Hir-lap« újdonságírója volt.

E szobát *Petőfi* egész 1847 július hónapig bérelte, ámbar a tavasz nagy részét a fővárostól távol, leginkább Szathmáron tölté, türelmetlenül várva a napot, melyen örökre egyesülend imádott Júliájával. Esküvője 1847 szept. 8-án történt. A mézes hetek alatt Koltón időzött a fiatal

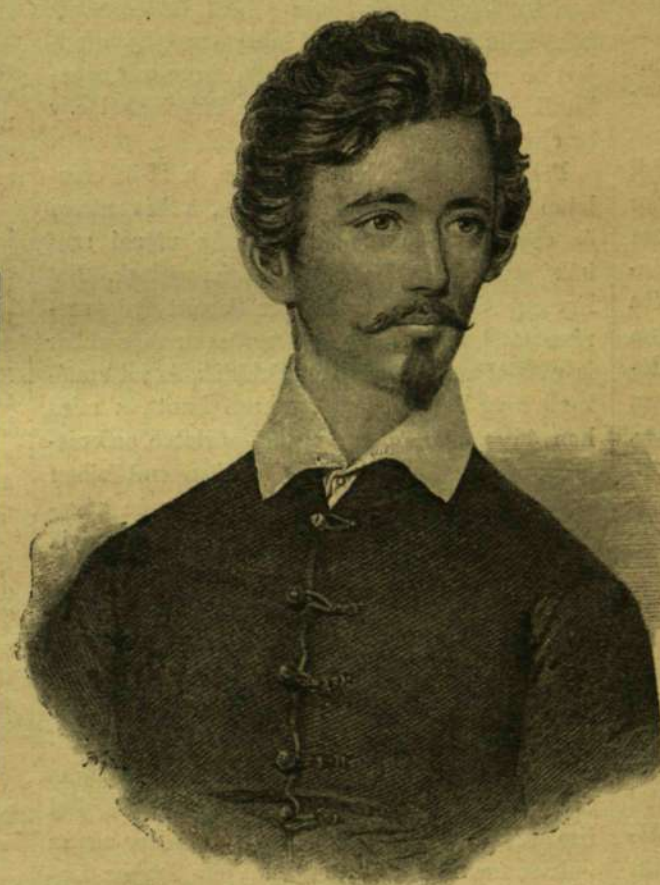

A Hatvani-utcai régi Jankovich-ház, a hol *Petőfi* 1846—47-ben, és a Koch-féle ház, a hol 1845—46-ban lakott.
(Ma Hatvani-utca 6. és 10. sz.)

A régi Marczibányi-ház, a hol *Petőfi* 1849-ben lakott. (A ház Dohány-utca felőli része.)
(Ma Kerepesi-út 12. sz.)

A Dohány-utcai régi Schiller-féle ház, a hol *Petőfi* házassága első évében 1847—1848-ban lakott.
(Ma Dohány-utca 16. sz.)

Petőfi Sándor. Barabás Miklós 1846-iki rajza, Tyroler metszete.

A Hatvani-utcai régi Koch-féle ház udvara.
(Hatvani-utca 10. sz.)

Petőfi dolgozó- és hálószobája.
(A nyitott ajtó az ebédlő, a zárt ajtó Jókai szobájának ajtaja.)

A Takács-féle Hatvani-utcai ház II. emeletén levő kis udvari szoba.

PETŐFI PESTI LAKÁSAI.

Dörre Tivadar rajza.

...aj néptelen volt ez időtáiban. pár, s miután a nemesek csak sötét este szoktak hazatérni Aranyékhoz. Nemesekről, Frik tehát útközben senkivel sem találkozott, a ki őt a hagyományos jó nap kívánsággal üdvözölhette volna. A nyár, miután a szomjúságát lecsillapította, épen tovább akart indulni a falu felé, mikor egy idegen ember jelent meg előtte mintegy ötven lépésnyi távolban, a Zsil egyik kanyarulatánál.

— Hej! barátom! — kiáltott ez az ember a juhászra.

Ez az idegen ember olyan házáló volt, a milyenek különféle árukkal ellátva, vásárról-vásárra szoktak járni. Sok helyütt találkozik velük az ember, a városokban, mezővárosokban, sőt a legkisebb falukban is. Nem nehéz dolog velük beszélni, mert minden nyelvet beszélnek. Senki se tudta volna megmondani, hogy az, a ki Friket megszólította, oláh, szász, vagy cigány volt-e, de annyi bizonyos, hogy zsidó, lengyel zsidó volt. Magas, szikár termete, horgas orra, hegyes szakála, kidomborodott homloka és igen élénk szemei, az első tekintetre elárulták, hogy a szemiták fajaéhoz tartozik. Ez a házáló szemüvegeket, hőmérőket, légszűrőket és apró órákat árult. A mi nem volt a portékája közül abban a ládában, a mely erős szíjakon lógott a vállain, azt mind a nyakára, vagy a tüszőjére aggatta. Úgy nézett ki, mint egy vándorló kirakat.

A zsidó valószínűleg szintén a szokásos és hagyományos tisztelettel és talán szent borzalommal viseltetett a juhászok iránt. Üdvözölte is Friket egy kéztáncsal, aztán oláh nyelven így szólította meg:

— Nos, barátom, hogyan érezzük magunkat?

— Hát csak úgy, a milyen az idő, felelé Frik.

— Akkor ma jól lehet, mert az idő szép.

— De holnap rossz leszünk, mert eső lesz.

— Eső lesz? — kiáltá a házáló. — Hát ezen a vidéken felhők nélkül is megered az eső?

— Majd megjönnek a felhők is ma éjjel, még pedig amonnet ni, a rothadt sarokból.

— Honnét tudja ezt?

— A birkáim gypjáról, mely érdes és száraz, mint a cserzett bőr.

— Ez bizony baj lesz azokra nézve, a kik az országutakat méregetik a lábaikkal.

— Annál jobb lesz azokra nézve, a kik ott-hon maradnak a tornác alatt.

— Csak hogy a tornácához ház is kell ám, barátom.

— Vannak gyermekei? — kérde Frik.

— Nincsenek.

— Hát felesége van?

— Az sincs.

Frik mindezt csak azért kérdezte, mert azon a vidéken "egy szokás". Aztán tovább kérdezősködött:

— Honnét jön?

— Szébenből.

— És hova megy?

— Kolozsvárra.

Kolozsvárra innét a Maros völgyén s a Bihar-hegység szélső kiágazásai mentén lehet eljutni. Az út nem igen több hűsz mérőföldnél.

Ezek a házalók, a kik hőmérőkkel, légszűrőkkel és effélével kereskednek, rendszerint bizonyos fantasztikus hatást tesznek az emberre. Az időt árulják mindenféle alakjában: az elmúltat, a mostanit és a jövődobelit ép úgy, mint más házalók a kosaraikat, kelméiket és harisnyáikat. Szinte a "Saturnus és társa" czég kereskedelmi ügynökeinek lehetne őket nevezni. A zsidó kétségekívül ilyen hatást tett Frikre is, a ki meglepetve nézi a házáló nyakán és derekán

„EGY GONDOLAT BÁNT ENGEMET.”

Vágó Pál rajza Petőfi költeményéhez.

függő sokféle tárgyat, a melyeknek rendeltetése teljesen ismeretlen volt előtte.

(Folytatása következik.)

„EGY GONDOLAT BÁNT ENGEMET...”

Petőfi költeménye.

Egyetlen beteljesült vágya a költőnek, melyet „szent örületben”, az ihlettség leglázasabb fokán előre megjósol, és látja látnoki szemekkel, mint a szabadságharoz Kasszandrája. Hogy ne a köznapiság nyugágyán haljon, ne hervadjon, ne fogjon el lassan, mint a feregrágtá virág, mint az égő gyertyaszál: hanem úgy törjön össze a harcz egyetlen villámcsapása alatt, és a szabadságért!

Ismerjük mind e rendkívüli hősi szellemű költeményt; melyikünk szívét ne rendítette

volna meg e gyászinduló, melyet Petőfi önmagának szerzett, s melyben a csaták minden érzésköze alkotja a zenekart, s kardok, szuronyok acélszöreje, s az ágyuk dőreje képezi a hangszerelet?

Ez egyetlen vágyat nem tagadta meg a balsors tőle, kinek halhatatlanságához nem hiányzott semmi, — csak a dicső halál. Ő legalább úgy érte fölmagasztalt honszerelmében, hogy hasztalan volt küzdelemteljes élete, hasztalan ragyogó költészete, melynek leglángolóbb s legfénylőbb sugárait ő a haza oltárképére lövelte: — ha a mily lelkesítve irt életében, oly lelkesülten meg nem is hal hazájáért.

Csak hetven éve ez új év első napján, hogy Petőfi született, s már negyvennégy éve, hogy meghalt. Mily megmérhetetlen távolság választ el minket a kortól, mely övé volt, s mily üdén, hervadatlanul megmaradt ő, és emléke és műve! Az egykor népies költő ma már klasszikus, az ő életképei az akkori Magyarország-ról: ma már nemzeti mythosz és legenda!

Most, midőn nem bántja többé az „egy gondolat”: hol a régi pusztá, hol annak lakói, hol az ősrégi eredeti vonások néphén és természetben? Hol még az elpusztuló vár és kert is? és ő maga, és sírja is hol? Mindezt zsákmányául ejté a „királyok királya”, a mulandóság.

És így, minden anyagnak, a mi ő hozzá tartozott, hatalmas rohamu és nyomtalan elenyészésével, lefejlésével róla lényének durvább része a sírban, (mint ő a halál vegytani műveletét kifejezte), és a mulandóság örvényébe hullván amaz egész világ, melyről ő dalolt: a végtelen szerelmű és gyűlöletű szív, a fanatikus becsületérzés, nyugalmat s irgalmat nem ismerő hazaszeretet, szeplőtlen magyarság, a szabadságnak ősemberi szomja s a legbüszkébb demokrácia, melyek mind vulkanikus erővel alakultak képzelmében: — végezetül mind e dicső dolgok, új létre tamadtak föl örökké fönjáró szelleme által, és így szebben, halhatatlannabbul élnek egy eszményi életet a jövőben, mely az övé lett, —

s övé mégis a győzelem a „királyok királya”: a halhatatlanság. B. L.

EGYVELEG.

* Egy csillagász emléke. A német kormány Franenburghban, a híres csillagász, Kopernikus születésénél, csillagvizsgáló intézetet állított.

* Csont-korcsolyák. Kanadában a korcsolyázásnak azon ősi módjához kezdenek visszatérni a jég-sport kedvelői, mikor még úgy korcsolyáztak, hogy állatok esontját kötötték fel a csizmájukra s egy szeges bot segítségével hajtották magukat a jégen. A korcsolyát acél helyett csontfélékkel látják el, s aztán csinos botokkal csákláznak. Ezt főleg az európai nőkre való tekintetből hozták be, a kik nem tudnak korcsolyázni és így részt sem vehetnének a Kanadában oly általános jég-sportokban és téli mulatságokban.

KÉNYES KÉRDÉS.

Margitay Tihamér festménye.

A hölgy már túl van az első virágzásán, de a hölgyek nemcsak huszadik évökig szépek és érdekesek. A fiatal ember ellenben most lépett abba a korba, mikor a csiszolódás kezdődik s formát kap az ifju nemzedék a nők körül. Kifogástalan fiatal ember a legújabb divat szerint öltözve, vasalt nadrágban, felgyűrt szárákkal, hogy fitogtathassa sávos harisnyába bujtott lábát és lakkos cipőjét. Nyakkendője bokorra kötve, haja homlokára fésülve, mellén virág-bokrétá.

Szépen fölkészülve, a hódítás első útjára indult, s eljutott egy elegáns szalonba. Talán megelőzték már a virágbokréta, melyeket oly változatos alakban és árban szokás előre küldeni. A szalon urnője festői pongyolában fogadja.

KÉNYES KÉRDÉS. — Margitay Tihamér festménye.

Úgy látszik ismeri a virágbokrétaikat és azok küldőit. Nem egyszer lehetett része már bennök. Szeretreméltón fogadja a látogatót, a ki feszesen ül ott a bárszón karos-székekben.

Nyájasan tekint rá, szépen előre hajlik s a zavarodott fiatal úrtól megkérdezi:

— Szeret engemet?

A fiatal dandy lesüti szemét, keztyűs kezével szorongatja és simogatja kalapját. Ugyan mit is feleljen most.

Ez a szituáció, melyet Margitay Tihamér megfestett egyik képen, sok kifejezéssel és jellemzéssel. A kép ki volt állítva a műcsarnok egyik kiállításán is, s a festő azt a címet írta hozzá: „Szeret ön engemet?” A kezdő dandy zavarán sokat mosolyogtak a nézők.

Az ifju úr válaszára nem vagyunk kíváncsiak. A kép eleget beszél. Mind a két alak annyira határozottan tűnik föl, hogy teljesen magyarázzák a helyzetet.

Margitay mindig szerencsével festi a nagy-

városi élet dandyjainak szereplését. Ezek az ő képeinek hősei, s ebben a vidám szalon-genreben sok sikertarított már. K.

PETŐFI SZÜLETÉSÉRŐL.

Ma hetven éve született Petőfi...

Ez emlékeztetés napot a „Vasárnapi Ujság”, mely a nagy költő iránti kegyeletet alapítójától, Pákh Albertől, mintegy örökségképen vette át, nem hagyhatja letűnni a nélkül, hogy ne szenteljen néhány sort Petőfi emlékének.

Alkalmosszerűnek véljük első sorban a Petőfi születésére vonatkozó adatokat közölni s a szülőhelye fölött folyt vitákról megemlékezni.

Mai napság minden iskolás gyermek tudja, hogy Petőfi Sándor Kis-Kőrösön, Pestmegyében született. Az ötvenes évek első felében azonban

értényesebb adattal bizonyíthatom be. Petőfi nem a Kis-Kunságban, hanem Pest-megyében, nem Szabadszálláson, hanem Kis-Kőrösön született. A kis-kőrösi ágost. vall. evang. egyház keresztemlési Anyakönyvében a 127. lapon az áll, hogy 1823. január 1-én kereszteltetett Petrovics István és Hrusz Mária fia Sándor, miként ezt hiteles kivonatban minden pillanatban kiadni kész vagyok. Köztudomásu, hogy költőnk a Petőfi nevet csak később, apjávali meg hasonlása következtében vette fel. — Petőfi Sándor tehát kis-kőrösi születésű, s első gyermekéveit is Kis-Kőrösön töltte; csak később mentek át a szülői Kis-Kunságba. — Jól emlékszem, hogy midőn szülői Sándort a szent-lőrinczi latin iskolába hozták, már Szabadszálláson laktak. — Szent-Lőrinczen Sándorral egy szobában laktam, későbbben is kalandos életének minden fázisaiban ismertem: mint katonát, mint obstit, mint pesti statistát, mint kezdő költőt és mint elismert jeleket. — Pesten gyakrabban megfordulván, majd mindig találkozott vele. — Midőn utoljára voltam vele, nekem s több kis-kőrösi barátinak szentül meg-

értényesebb adattal bizonyíthatom be. Petőfi nem a Kis-Kunságban, hanem Pest-megyében, nem Szabadszálláson, hanem Kis-Kőrösön született. A kis-kőrösi ágost. vall. evang. egyház keresztemlési Anyakönyvében a 127. lapon az áll, hogy 1823. január 1-én kereszteltetett Petrovics István és Hrusz Mária fia Sándor, miként ezt hiteles kivonatban minden pillanatban kiadni kész vagyok. Köztudomásu, hogy költőnk a Petőfi nevet csak később, apjávali meg hasonlása következtében vette fel. — Petőfi Sándor tehát kis-kőrösi születésű, s első gyermekéveit is Kis-Kőrösön töltte; csak később mentek át a szülői Kis-Kunságba. — Jól emlékszem, hogy midőn szülői Sándort a szent-lőrinczi latin iskolába hozták, már Szabadszálláson laktak. — Szent-Lőrinczen Sándorral egy szobában laktam, későbbben is kalandos életének minden fázisaiban ismertem: mint katonát, mint obstit, mint pesti statistát, mint kezdő költőt és mint elismert jeleket. — Pesten gyakrabban megfordulván, majd mindig találkozott vele. — Midőn utoljára voltam vele, nekem s több kis-kőrösi barátinak szentül meg-

még irodalmi férfaink sem tudták. Némelyek — köztük Gyulai Pál — Főlegyházát, mások Szabadszállást tartották a költő szülőhelyének, sőt akadt olyan is, ki azt állította, hogy Petőfi Kun-Szt-Miklóson született.

Hogy e helyek egyike sem, hanem Kis-Kőrös tekintendő Petőfi szülőhelyéül, azt Sárkány János, volt kis-kőrösi evang. lelkész és Petőfi egykori tanuló társa állítja először Pákh Albert-hez intézett levelében, melyet ez a „Vasárnapi Ujság” 1857. évi 1. számában közzé is tett. Mint-hogy ez a levél az első hiteles tudósítás Petőfi születéséről, helyén valónak tartjuk, azt az alkalommal egész terjedelmében újra közölni.

Az érdekes levél így hangzik:

„Kis-Kőrös, 1856. decz. 18-án. Fiszelt szerkesztő úr! Többször olvastam már, nevezetesen a „Vasárnapi Ujság” jelen évi folyamában is, legutóbb pedig a „Vasárnapi Könyvtár”-ban azon hibás állítást, hogy Petőfi Sándor költőnk 1823-ik év június 1-én született. Ez állítást hibásnak mondom, s ezt a leg-

igér, hogy szülőföldét s itteni barátit legközelebb meglátogatandja. Azonban a forradalom közbe jött, s ez gátolá adott szava bevaltásában. — Kun testvéreim ne vegyék rossz néven, hogy tőlük elpörölöm azon dicsőséget, melyet Petőfi Sándornak állítólagos kun születése reájok árasztott. — Nem is az indított a folebbi sorok írására, hogy ez által lakhelyem dicsőségét emeljem: ámbár megvallom, jól esik mondhatom, hogy Petőfi kis-kőrösi fi: — hanem igen illő, hogy jelesünknek legalább születéshelyét és idejét alaposan tudjuk.

Sárkány János, kis-kőrösi ev. lelk.

E levél irodalmi köreinkben nem kis megfeketést keltett s egész hírlapi polemikát idézett elő, melynek az volt a jó következtetése, hogy a Petőfi-irodalom a nagy költő születésére s gyermekkorára vonatkozó több érdekes adattal gyarapodott.

A levélben közölt adat ellen első sorban Gyulai Pál szólalt fel. Petőfi életrajzában, mely az „Új magyar Múzeum” 1854. évfolyamában

Báti selyemszöveteket méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket is méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, csikozott, kockázott, mintázott, damaszott stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szín a árnyalatban) póstaber- és vámmentesen szállít: Henneberg G. (cs. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Minták póstafordulóval küldetnek. Svájczba czimuz. levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

VÉR-NARANC frt 2.40
Mandarin ... frt 2.20
Citrom ... frt 1.90
Narancs, jeruzsal. 2.—
5 kilós kosarakban, bérmentve.
Enrico Hübel, Triesztben.

Eredeti és kivétel nélkül behozott
olasz borokat
ajál 18, 20, 22, 24 és 28 frtért
Nádler G. János
BUDAPEST, 5069
V., Erzsébet-tér 19. szám.

Just és Társa, Bécs XII/2
pléh szelencze 4 1/2 kilo
tisztá súlyban, bérmentve, a
börzson minden postafiók-
másra frt 2.50 posta-után-
vétellel, 25 vagy 50 kilós köböl-
ben, 40 illetve 35 krajával
küldetnek Bécsből v. Zámból
(Erdélyben) elvitte. Jánosi-
eladókak kis csomagolások

Elalvás kizárva!

**Amerikai
ébredő óra**
1 frt 95 kr.

Naptárral frt 2.50 világító óralappal 50
krral drágább.

6 darabnak egyszerre való vásárlásánál 10% jutalek.

ZSEBÓRÁK.

Uri és női remontoir, erős fedéllel. Jelszó:
"tartós" dupla ezüst fedéllel frt 4.—, háromszor-
os fedéllel frt 5.50, horog-szerkezettel masszív
fémjelzett ezüstdélel, kettős fémjelzett 12 latos
ezüst fedéllel 15 köré kettős fedéllel frt 7.75, há-
romszoros fedéllel frt 8.75. Gyász uri és női
remontoir órák fekete-acél fedéllel frt 6.— há-
romszoros fedéllel 9.— Kalkukóra dísos metszett
pajzsral, majdnem 2 m. hosszú, ütőszek. frt 6.—
Kalkuk és pitypalatytűt valamint fémelőt
szerkezettel majdnem 1 m. hosszú ára frt 18.50.
50 frton felüli megrendeléseknél 5% jutalek,
2 évi jótállással. — Képes gyári árjegyzék ingyen.

MAYER E. 5031
Bécs, I., Schottenring 33. szám.

Pezsgő- és cognac-ból elismert legjobb jegyek

A MAGYAR GYÖNGY
(Ungarns Perle)
az Első

francia pezsgő- és cognac-gyárból
Szegeden.

Kivitel Angliába, Amerika- és a gyarma-
tokba; valamint az összes borbortájakból,
szeszmenükből stb.

Próba-küldemények körülbelül 3 1/2 liter *
cognac-ból frt 5.— utánvétellel és bérment-
sítve minden posta-állomásra.

Legjobb és Leghíresebb
Pipere Holgypor

La VELOUTINE
Különleges Rizipor
BISMUTHAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS

WEINWURM ANTAL

fenykepész első magyarországi
chemigraphiai műintézete
Budapest, IV., Károly-utca 3.

készít mindennemű
cinkkedvést, díszes
autotypia, phototypia,
chemigraphia és chro-
motypia után. Alap-
rajzok, térképek, ha-
lózatok fotolitográfiai
úton a legúj-
nyosab-
ban sok-
szorosít-
tatnak.
Külön
berendezés
házonkívül
való fény-
képfelvéte-
lekre.

A HAJ és SZAKÁL SZINE

„Eau de Kala” segélyével.

Teljesen ártalmatlan, a haját és szakált erősíti s 15
napon át való használat mellett visszaadja annak ere-
deti színt. **Barna, gesztenyesszín és világos
barna ára 4 frt, fekete és szőke ára 5 frt.**

Magyarországi főraktár:
Budapest, király-u. 12 Török József gyógyszeri.

REGEDEI

tiszta alkalikus savanyúvíz, nagy mennyiségű
égyéves alkatrészeihez fogva a legjobb és
legbiztosabb

ÓVSZER KOLERA ELLEN!
dús szénny tartalmánál fogva fölötte kellemes üdítő-ital,
tehát egy háztartásban sem szabadna hiányoznia.

Főraktár: Budapesten, Lipót-körút 21/a.

MEGJELENT!

A NŐI SZÉPSÉG

Művészetének Tankönyve.

D. D. GRÓFNŐ JEGYZETEI UTÁN IRTA

BRANKOVITS GYÖRGY.

A másfél száz lapra terjedő sűrűn nyomott füzet,
gazdag tárháza a testi élet és egészség fentartá-
sára vonatkozó tanácsoknak és utasításoknak.
Biztos tájékoztatást nyújt a legmegbízhatóbb
szépség szerek bevásárlási forrásairól. Az örök
szépség tankönyve e könyv, mely e nemből
utóbb is: egyetlen magyar szépségzet könyv.
Egyedül kapható a „Magyar Nők Lapja” kiadó-
hivatalában, Budapest, Kis hid-utca 9. szám,
füzve 80 kr., kemény kötésben 1 frt 20 kr.-ért.
A ki pedig a „Magyar Nők Lapja”-ra 1/4 évre
előfizet 1 frt 50 kr.-ral, az díjtalanul megkapja
a „Női Szépség Tankönyvét” 20 kr. szállítási és
csomagolási díj melléklésével. 5033

Kegyes figyelembevétel végett ajánlja

LATZKOVITS A.

cs. és kir. szabadalm. fehérnemű-gyáros

József főherceg ö. cs. és k. Fensége és Sándor szerb király ö Felsége udv. szállítója

Budapest, IV., Váci-utca 22.

fehérnemű- és férfi-divat-cikkokban

KÜLÖNLEGES UJDONSÁGAIT,

u. m.: kitűnő szabású ingek, lábravalók, francia és angol
nyakkendők, keztyűk, zsebkendők, gallérok, kéz-
elők, harisnyák, utazó-ingek, sapkák és takarók,
esőernyők, kézelő-gombok stb., valamint dús felsze-
relt raktárát finom pamut, gyapjú és selyem alsó ruházat-
ban, igen jutányos áron.

Brandt Richard gyógyszerész

svájci labdaccai

Tiprobálták:

Prof. dr. Virehow, R., Berlin,
Gietl, V., München (H),
Reclam, Lipsce (H),
Nussbaum, V., München (H),
Hertz, Amsterdam,
Korczynski, Krakó,
Brandt, Kolozsvár,
Frerichs, V., Berlin (H),
Scanzoni, V., Würzburg,
Witt, C., Kopenhága,
Zdekauer, St. Pétervár,
Soederstätt, Kazán,
Lamb, Warsó,
Forster, Birmingham.

Több mint tíz éve, professzoroktól, gyakorló orvosoktól s a
nagy közönségtől folytatott felkarolva és ajánlva: ólós,
kellemes, biztos s ártalmatlan

házi-és gyógyszerül

az al-test szerveinek bajaiban,
máj- és aranyeres-bántalmak ellen, ren-
detlen székelésnél, ennek szokássá vált
megrekedésénél s az ebből származó bajok-
ban, mint: Fejfájás, szédülés, nehezen léleg-
zés, szívszorulás, étvágyhiány stb. Brandt
Richard gyógyszerész svájci labdaccai,
enyhe hatású miatt a nők is szívesen használják s az
erős, maró hatású savaknál, keserűízűeknél, csapékniál,
mixturáknál stb. többre becsülik.

A beszerzőkor óvakodjunk

az utánzók készítményektől, azaz, hogy a gyógyszer-
szerekben mindig csak valódi, Brandt Richard-
féle svájci labdaccai (egy doboz ára a hazánál us-
sítással együtt 70 kr.) kérjünk, s a melléklet az itt lenyomatban
látható, s minden dobozon meglévő, törvény általma alatt
álló, védőjegyre: fehér kereszt vörös mezőben
s Brandt Rich. nevalírása, ügyeljünk. — A
csalódást hasonló csomagolás és forgalomban lévő
utánzóit svájci labdaccaihoz a valódi készítmény-
nyel csupán a helyek „svájci labdaccai” azonos; e
szóval tehát minden veszt, ha nem előzől olvas és olyan
készítményt vásárol, a melyen az itt is látható védőjegy
nincs meg, az ugyan pénzét hasztalan adja ki.

Főraktár: Török József gyógyszeriár Budapest,
Király-utca 12.

Legujabb! 4802 Legujabb!

„Intona”

• (Ariston) acéllhangokkal •
váltostatható érezőklapokkal és korlátlan
műsorral. — Ezen új találmány hangszere minden
előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz
teljeszen új zenei darabot lehet játszani.

Ára 12 frt, a kótalapok drágja 30 kr.

Nagrendelések az árak előle-
ges beküldése mellett vagy
utánvétellel teljesíthetnek.

Mechanikai hangszerek-
ről külön árjegyzék. Budapest, VII., Kerepesi-út 36. sz. külön képes árjegyzék.

Sternberg Ármán és Testv. ingyen és bérmentve!!

Hangszer-Ipar. Harmonikáról

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 26-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar
olvasó közönség lapja. Hiteles forrásból származó értesülése-
nek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatos-
sága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették
az „Egyetértés”-t népszerűvé.

Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészlete-
sebb s e mellett tárgyilagos hí tudósítást egyedül az „Egyetértés”
közöl.

Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend.
A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorol
többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereske-
delmi s tőzsdei tudósításainak bőségével és alapossá-

gával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az
iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-
ben, a mire szüksége van.

Változtatatosan szerkesztett tárczájában annyi regény-
olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt,
közül egyszerre úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt,
részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket, jó magyar-
sági fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót
keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen
akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re.

Az „Egyetértés” 1893 január 1-én 27-ik évfolyamába
lép s így egyike a legrégebb napilapoknak.

Felelős szerkesztő: Csávolszky Lajos.

ELŐFIZETÉSI ÁRAI: Egy hóra ... 1 frt 80 kr. Félévre ... 10 frt.
Három hóra ... 5 frt. Egész évre ... 20 frt.

A szerkesztőség: Szerecsen-utca 35. sz. * A kiadóhivatal: Dalszínház-utca 1. sz.

Mutatványszámot a kiadóhivatal
ingyen és bérmentve küld.

BUDAPESTEN.

Mutatványszámot a kiadóhivatal
ingyen és bérmentve küld.

MOST JELENT MEG:

PALLAS NAGY LEXIKONA

Kapható a
PALLAS Irodalmi és nyomdai részvénytársaság
könyvkiadóhivatalában
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 6
valamint
minden könyvkereskedésben.

I. KÖTET.
A szövegben 235 ábra:
külön melléklettel 35 kép,
ezek közt 8 színnyomat,
16 térkép és 3 városi terv-
rajz.
Ára díszes fűtőkötésben
6 frt = 12 kor.

4. füzet.
Agrippa-Akarat. Mellék-
letek: Afrika-hegy- és víz-
rajzi térképe (színes), —
Aggteleki barlang (szín).
Ára 30 kr. = 60 fillér.

!!Nincs többé köhögés!!

MELL- ÉS TUDÓBAJ ELLEN!

Dr. med. Fáykiss Szepezi Kárpáti Növénykivonata.

Egy üveg ára használati utasítással 75 kr.

Czukorka 1 doboz 35 kr. Egy csomag 1

1 csomag 30 kr. Tea 50 kr. kis 25 kr.

Tizenöt év óta legjobb eredményével
használták köhögés, rekedtség, ka-
tarhus, köhögés, nátha (in-
fluenza), székeliesség, tüdőgyul-
adás stb. ellen.

!!Nincs többé fejfájás!!

D. Götz

„Migraine-pora”

huszonöt év óta egyedül, ideges,
rekeszes, sőt gyomorból származó
fejfájás ellen a legjobb siker-
rel használtott, mit több ezere
menő köszönetnyilvánítás bizonyít.

Utolsó időben a

MADRIDI UDVAR

és Baros Gáborné 6 exzellenstíziája feltűnő eredmé-
nyével használták. Egy doboz ára használati utasítással
2 frt. 1 kis próba-doboz 1 frt. Eredetiben kapható Fáykiss
József nagy Kristóf-hor címzett gyógyszeriárban
Budapesten, továbbá Török József gyógyszeriárban,
Király-utca. — Postai megrendelések azonnal eszközlőnek.

BUDAPESTI CZÉGEK.

KOLLERICH PAL ÉS FIAI
első magyar 4999
sodronyszövet-fonat és
szitaárú-gyára
IV., Ferenc József-rakp. 21.
Ajánlja számos kiállításon első
díjjal kitüntetett gyártmányait

CALDERONI ÉS TÁRSA
látványosak.
Látványos raktára váci-utca 30. szám.
Eszközök és tanácsok raktára:
Kis hid-utca 8. szám.
BUDAPESTEN.
Árjegyzék kérésre bérmentve, ingyen.

Fájós lábakra
ajánlom készítményemet
GERŐ ADOLF
cipész mester
V., Föld-utca 2. sz.
Dianafürdő-épület.

HÜTTL TIVADAR
es. és kir. udv. szállító.
Az ország legnagyobb
porcellán-raktára
BUDAPEST,
Dorottya-utca 14. szám.

SCHOTTOLA ERNŐ
Budapest (Foncière-palota).
Legnagyobb raktár 5016

férfi- és női esőköpenyekben,
gumiczipőkben, csizmákban és nadrágvédőkben stb.

Toronyórákat

legelőbban, legújabb és legjob-
ban készit: 5002
Mayer Károly L.
örögyára,
Budapest, VII., Kazinczy-u. 3.
Képes árjegyzék bérmentve.

VÉRTESSI SÁNDOR
udv. illatszertár „Vénushoz” 5007
Kristóf-tér 8. sz. a. Budapesten.

Ajánlja gazdagon felszerelt illat-raktárát, mindennemű angol és
francia illatszereket, hajkefés, olaj- és szappan-neműket,
ugyinté nagy választékban bel- és külföldi toaletto-cikkeket.

TESTORY ÉS FIA
csak váci utca 24.

ajánlják dúsgazdag diszműárú-raktárukat
a legelőbb árak mellett.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

SCHACHNER JÓZSEF A.

Budapest, Nádor-utca 15
Készít: „biscuits”, téa-süte-
mény-, Graham-kenyér-, torta-
és salons-cukorka-gyáros.
Vidékre megrendelések határidősen
eszközöltetnek. 5048

Münchmeyer C. A. és Tsa

china-üzlet árú raktára.
Képes árjegyzék kérésre bérmentve és ingyen.
BUDAPESTEN
IV., váci-utca 11.

KLÖSZ GYÖRGY

MŰSZAKI MŰINTÉZETE
Budapest, IV., Hatvani-utca 18. sz.

Az összes nyereség a biztosítottakra esik vissza.
Tiszán kölcsönösségen alapul. • Részvényesei nincsenek.

Biztosítási alap 1891 január 1-én
367³/₄ millió forint.

The Mutual

newyorki életbiztosító társaság
(alapított 1843)

a világ legnagyobb pénztárosa és
az életbiztosítás minden nemével
foglalkozik. 4028

Díjtáblázatokkal és bővebb felvilá-
gosításokkal készségesen szolgál a
Vezér-igazgatóság

(Magyarország és a szomszéd tartományok számára)
Budapest, Bécsi utca 5.

A legkitünőbb magvak
kaphatók 5000

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

Főüzlet: BUDAPEST
Andrássy-út, 23. sz.
Fióküzlet: Koronahercz-ú., 18.

BÜVÉSZET

könyvem egyszeri átvételén után,
már az első napon tarthat, még a
legelőbb ember is, felhívást
keltő kiváncsi előadást, előkészü-
let és költés nélkül. A könyv
világírás buvácsok által előadott 80
rendkívül meglepő mutatvány tar-
talmaz a minden művészeti rajón-
kal van ellátva. — A könyv ára bér-
mentve 1 frt. Kivonatolag ingyen
küldök bárkinek. A buvácsból
személyes oktatást is adok.
Budapest, Kertész-utca 35. sz.
5041 Friedmann Simon.

TÉA, RUM
COGNAC!

3 üveg 1/10 *** 5 frt
5 liter cognac 8 frt
11. Jamaica-rum, 1/10 kilo kara-
ván-téa eredeti kínai-doboz-
ban, 1 kilo fin. vegyes téa-süte-
mény, 1 üveg 1/10 *** cognac,
mindössze 6 frt
és pedig bérmentve, csomagol-
ás és szállítással együtt,
Sárkány Józsefnél,
Budapest, Erzsébet-körút, 54.

Az 1890: XIV. törvényozikk alapján létesített

**MAGYAR IPAR- ÉS
KERESKEDELMI BANK-
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.**

Budapest, V., nádor-utca 4. sz.

Teljesen befizetett részvényitőke 5,000,000 frt.
V-VI ker. főköszvény Podmaniczky u. 2.
(Váci-körút sarkán.) VI-VII k. főköszvény
Teréz-körút 2.
(Király-utca sarkán.)

EZREK MENNEK CARLSBADBA,

hogy rossz gyomrunkat kireperálják és újra jól emésztsek és
erre elköltözenek — néha hiába, egy vagyont; pedig ezt a célt
otthon kényelem- használata által, ben, kevés költsé-
gességgel eléri a „PEPSIN-BOR” mely az ételt meg-
emészteti és a gyomort rövid időn tökéletesen helyreállítja. — Az én
pepsinborom kedves íze, és hatása ki nem marad. Egy üveg
ára 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt.

Rozsnyay Máttyás, gyógyszerész,
művegyészi laboratóriuma Áradon.

Ugyanott kapható: Vasas chinabor, 1 üveg 1 frt 20 kr., 5 üveg
franco küldve 6 frt és Szarall-csokoládés szeplő ellen egy
tégely 70 kr., franco küldve 1 frt 5 kr. 4715

Kérje Ön a pompás
CRAB APPLE BLOSSOMS

(Vadalmá-virág)
illatszert, melyről
az „Argonaut” így
ír: „A legelőbb
szépség illatszer, a
melynek sikerült
rövid idő alatt
minden más illat-
szert London, Pa-
ris és New-York
magas hölgyvilá-
gának boudoirjai-
ból kiszorítani.”
Egyedül készítő:
„Crown Perfumery Co.”
177 New Bond Street, London,
és kapható minden nagyobb illat-
szer-üzletben. 5006

HYGEA

hajbalzsam.

E hasonlíthatatlan készítmény erősíti,
szépséget és tisztítja a haját; ősz hajnak
fiatalos színt és szépséget vis-
szadja. Nem festőszert — hanem
hatásos a hajgyökérre működik.
Orvosi tekintélyekből ajánlva.
1 palackkal frt 2.50. — Próba-
üvegcsé frt 1.50. Egyedül elküldve
Védjegy.
Dimitrijevič S., gyógyszerész, Aracs (Bánát).

Ujévi ajándékok

legnagyobb választékban kaphatók

FUCHS JAKAB

kosárfonó és gyermekkosztyárosnál
Budapest, a Harisbázárban.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Franklin-Társulat nyomdája (Budapest, Egyetem-utca 4. sz.)

2. SZÁM. 1893.

BUDAPEST, JANUÁR 8.

40. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt | félre ... 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG | egész évre 8 frt
félre ... 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK | egész évre 5 •
Külföldi előfizetésekre a postailag
meghatározott viteldi is csatolandó.
félre ... 2.50

**AZ ORSZÁGOS IPAREGYESÜLET
FÉLSZÁZADOS JUBILEUMA.**

A LEFOLYT ÉV december 18-án ünnepelte az
országos iparegyesület félszázados fennál-
lásának ünnepét. Ez a jubileum a legfénye-
sebb polgári ünnepek egyike volt, melyek valaha
hazánkban tartattak. A munka, a sikerek ünnepe

volt ez; s minden résztvevő méltánylatát és
dicséretét akarta ez kifejezni azon eredményekért,
melyeket az iparfejlesztés terén hazánkban az
utolsó ötven esztendő alatt elértünk sikerült.
Ez volt az ünnepély alaphangja. Nem babéro-
kat kívánt aratni az iparegyesület, hanem föl-
használni áldásos működésében a félszázados
határkö eseményét, dicsőséget akart és tudott

szerezni annak a törekvésnek, mely öt évtized
óta a polgári középosztály érdekeit képviselte, s
ezzel hazánk anyagi fejlődésének terén oly
ritka — s hasonló körülmények között más
országban alig tapasztalt — eredményeket tudott
fölmutatni.

Az iparegyesület akkor keletkezett, a mikor
a nemzeti újjáébredés korszakában hazánk leg-

AZ ORSZÁGOS IPAREGYESÜLET FÉLSZÁZADOS DÍSZGYÜLÉSE A VIGADÓ NAGYTERMÉBEN: AZ ELNÖKI EMELVÉNY ÉS KÖRNYEZETE.